Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
MACIEJ SZPUNAR
5 päivänä heinäkuuta 2018 [1]

Asia C-298/17

France Télévisions SA
vastaan
Playmédia ja
Conseil supérieur de l'audiovisuel (CSA),
Ministre de la Culture et de la Communicationin osallistuessa asian käsittelyyn

(Ennakkoratkaisupyyntö – Conseil d'État (ylin hallintotuomioistuin, Ranska))

Ennakkoratkaisupyyntö – Direktiivi 2002/22/EY – Sähköiset viestintäverkot ja -palvelut – Yleispalvelu ja käyttäjien oikeudet – Radio- ja televisiolähetysten yleisölle lähettämiseen tarkoitettuja sähköisiä viestintäverkkoja tarjoavan yrityksen käsite – Yritys, joka tarjoaa mahdollisuutta katsella televisio-ohjelmia suoratoistona ja suorana lähetyksenä internetissä – Siirtovelvollisuus (must carry)

Johdanto

1. Kulttuurisen monimuotoisuuden ja sen, että radion ja television pääkanavat ovat yleisesti yleisön saatavilla, edistämiseksi jäsenvaltioilla on oikeus asettaa sähköisiä viestintäverkkoja tarjoaville yrityksille tiettyjä kanavia koskeva siirtovelvollisuus (must carry). Nykyään on kuitenkin niin, että internet tarjoaa mahdollisuuden välittää ja vapaasti käyttää yhä useampia tiedonlähteitä, myös radion ja television muodossa, ilman niihin lähettämistapoihin, joista on lyhyessä ajassa tullut ”perinteisiä”, eli esimerkiksi maanpäälliseen radio- tai kaapeli- ja satelliittilähetystoimintaan, liittyviä teknisiä rajoitteita. Tämä teknologinen kehitys on nopeasti mullistanut audiovisuaalisen alan ja tehnyt siirtovelvollisuudesta etuoikeuden ja niistä, joita tämä velvollisuus koskee, potentiaalisia hyödynsaajia. [2] Herää kuitenkin kysymys, sovelletaanko näitä perinteisiä lähettämistapoja varten kehitettyjä sääntöjä, ja mahdollisesti millaisten edellytysten täyttyessä niitä sovelletaan, internetin muodostamassa uudessa ympäristössä.

2. Nyt käsiteltävä asia on täydellinen esimerkki tästä ilmiöstä ja antaa unionin tuomioistuimelle tilaisuuden selventää unionin oikeuden roolia tässä yhteydessä.

1 Alkuperäinen kieli: ranska.

2 Tämä merkittävä muutos on huomattu jo kauan sitten. Ks. Nikoltchev, S. (toim.), *Avoir ou ne pas avoir les règles du must-carry*, Observatoire européen de l'audiovisuel, Strasbourg, 2005.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3. Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY[3] 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että tekijöillä on yksinoikeus sallia tai kieltää teostensa langallinen tai langaton välittäminen yleisölle, mukaan lukien teosten saattaminen yleisön saataviin siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada teokset saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana.

2. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että yksinoikeus sallia tai kieltää langallinen tai langaton yleisön saataviin saattaminen siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada suojattu aineisto saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana, on:

a) esittäjillä esitystensä tallenteiden osalta;

b) äänitetuottajilla äänitteidensä osalta;

c) elokuvien ensimmäisten tallenteiden tuottajilla elokuviensa alkuperäiskappaleiden ja niiden kopioiden osalta; ja

d) yleisradio-organisaatioilla lähetystensä tallenteiden osalta riippumatta siitä, onko kyseessä lähetysten langallinen vai langaton siirto, tai siirto kaapelin tai satelliitin välityksellä.”

4. Sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä (puitedirektiivi) 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/21/EY[4] 1 artiklan 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Tällä direktiivillä perustetaan yhdenmukaistettu järjestelmä sähköisten viestintäpalvelujen, sähköisten viestintäverkkojen, niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen sekä vammaisten verkkoonpääsyä helpottavien tiettyjen päätelaitteiden sääntelylle. Siinä säädetään kansallisten sääntelyviranomaisten tehtävistä ja määritellään joukko menettelyjä, joilla varmistetaan, että sääntelyjärjestelmää sovelletaan yhdenmukaisesti kaikkialla yhteisössä.

– –

3. Tällä direktiivillä ja erityisdirektiiveillä ei rajoiteta yhteisön tasolla tai kansallisella tasolla yhteisön oikeuden mukaisesti toteutettavia toimenpiteitä, joilla pyritään yleisen edun mukaisiin, erityisesti sisällön sääntelyyn ja audiovisuaalialan politiikkaan liittyviin tavoitteisiin.”

3 EYVL 2001, L 167, s. 10.

4 EYVL 2002, L 108, s. 33, sellaisena kuin se on muutettuna 25.11.2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/140/EY (EUVL 2009, L 337, s. 37; jäljempänä direktiivi 2002/21).

5. Direktiivin 2 artiklan a, c, l ja m alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

a) ’sähköisellä viestintäverkolla’ siirtojärjestelmiä sekä soveltuvin osin kytkentä- tai reitityslaitteistoa ja muita välineitä – myös verkkoelementtejä, jotka eivät ole aktiivisia – joilla voidaan siirtää signaaleja johtojen välityksellä, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla, mukaan luettuina satelliittiverkot, kiinteät (piiri- ja pakettikytkentäiset, mukaan luettuna internet) ja maanpäälliset [verkot sekä] matkaviestintäverkot, sähkökaapelijärjestelmät siinä määrin kuin niitä käytetään signaalinsiirtoon, radio- ja televisiolähetyksiin käytetyt verkot sekä kaapelitelevisioverkot riippumatta siitä, minkä tyyppistä informaatiota niissä siirretään;

– –

c) ’sähköisellä viestintäpalvelulla’ tavallisesti korvausta vastaan suoritettuja palveluja, jotka muodostuvat kokonaan tai pääosin signaalien siirtämisestä sähköisissä viestintäverkoissa, mukaan lukien televiestintäpalvelut ja siirtopalvelut radio- ja televisiotoiminnassa käytetyissä verkoissa, mutta jättäen ulkopuolelle sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen avulla siirretyt sisältöpalvelut tai sisältöä toimituksellisessa valvonnassaan pitävät palvelut; kyseinen palvelu ei käsitä myöskään direktiivin 98/34/EY[5] ensimmäisessä artiklassa määriteltyjä tietoyhteiskunnan palveluja, jotka eivät muodostu kokonaan tai pääosin signaalien siirtämisestä sähköisissä viestintäverkoissa;

– –

l) ’erityisdirektiiveillä’ – – direktiiviä 2002/22/EY[6] (yleispalveludirektiivi) – –;

m) ’sähköisen viestintäverkon tarjoamisella’ – – tällaisen verkon luomista, ylläpitoa, valvontaa tai saataville asettamista;

– –”

6. Direktiivin 2002/22 2 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä sovelletaan direktiivin [2002/21] 2 artiklassa säädettyjä määritelmiä.”

7. Direktiivin 31 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot voivat asettaa tiettyjen radio- ja televisiolähetyskanavien ja täydentävien palvelujen, erityisesti vammaisten loppukäyttäjien asianmukaiselta palvelujen saatavuudelta esteitä poistavien palvelujen, välittämistä koskevia kohtuullisia siirtovelvoitteita lainkäyttövaltaansa kuuluville sellaisia sähköisiä viestintäverkkoja tarjoaville yrityksille, joita käytetään radio- ja televisiolähetyskanavien välittämiseen yleisölle, jos merkittävä määrä kyseisten verkkojen loppukäyttäjiä käyttää niitä pääasiallisena keinonaan vastaanottaa radio- ja televisiolähetyskanavia. Tällaisia velvoitteita voidaan asettaa ainoastaan, jos se on välttämätöntä kunkin jäsenvaltion selkeästi määrittelemien yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi, ja niiden on oltava oikeasuhteisia ja avoimia.”

5 Teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22.6.1998 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EYVL 1998, L 204, s. 37), joka on kumottu ja korvattu teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 9.9.2015 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2015/1535 (EUVL 2015, L 241, s. 1).

6 Yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla (yleispalveludirektiivi) 7.3.2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/22/EY (EYVL 2002, L 108, s. 51), sellaisena kuin se on muutettuna 25.11.2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/136/EY (EUVL 2009, L 337, s. 11; jäljempänä direktiivi 2002/22).

Ranskan oikeus

8. Viestinnän vapaudesta 30.9.1986 annetun lain nro 86-1067[7] (loi nº 86-1067, du 30 septembre 1986, relative à la liberté de communication) 2-1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Tätä lakia sovellettaessa palvelujen jakelijalla tarkoitetaan henkilöä, joka tekee palvelujen julkaisijan kanssa sopimuksen ryhtyäkseen tarjoamaan yleisön saataville asetettua audiovisuaalisten viestintäpalvelujen valikoimaa postista ja sähköisestä viestinnästä annetun koodeksin [code des postes et des communications électroniques] L. 32 §:n 2 momentissa tarkoitetussa sähköisessä viestintäverkossa. Palvelujen jakelijana pidetään myös henkilöä, joka ryhtyy tarjoamaan tällaista palveluvalikoimaa tekemällä sopimuksia muiden jakelijoiden kanssa.”

9. Viestinnän vapaudesta annetun lain 34-2 §:n I momentissa säädetään seuraavaa:

”Ranskan Eurooppaan kuuluvalla alueella kaikkien palvelujen jakelijoiden, jotka lähettävät ohjelmia muussa kuin Conseil supérieur de l’audiovisuelin osoittamia maanpäällisiä taajuuksia käyttävässä verkossa, on annettava maksutta tilaajiensa saataville 44 §:n I momentissa tarkoitettujen yhtiöiden palvelut ja Arte-kanava, joita lähetetään analogisesti maanpäällisessä radioverkossa, ja TV 5 -kanava sekä 44 §:n 1 momentissa mainitun yhtiön julkaisemat maanpäällisessä radioverkossa digitaalisesti lähetettävät televisiopalvelut, joiden tarkoituksena on lisätä merentakaisten maiden ja alueiden tuntemusta erityisesti Ranskan Eurooppaan kuuluvan alueen katsojien keskuudessa, paitsi jos nämä julkaisijat katsovat, että palvelutarjonta on selvästi yhteensopimaton niille annetun julkisen palvelun tehtävän kanssa. Jos jakelijat tarjoavat digitaalista palveluvalikoimaa, niiden on asetettava myös mainittujen yhtiöiden maanpäällisessä radioverkossa digitaalisesti lähettämät palvelut maksutta palveluvalikoimansa tilaajien saataville.

_ _”

Pääasia, asian käsittelyn vaiheet ja ennakkoratkaisukysymykset

10. France Télévisions on julkinen yleisradioyhtiö, jonka televisiokanavat ovat viestinnän vapaudesta annetun lain 34-2 §:ssä tarkoitetun siirtovelvollisuuden piirissä. Perinteisen, maanpäällisen lähettämisen lisäksi France Télévisions tarjoaa televisiokanaviaan myös suoratoistona internetsivuillaan.

11. Playmédia on yhtiö, joka ylläpitää internetsivustoa, jolla se tarjoaa muun muassa useiden televisiokanavien, mukaan lukien France Télévisionsille kuuluvien televisiokanavien, suoratoistona tapahtuvaa ja reaaliaikaista välittämistä. Sivuston käyttäminen on maksutonta, koska Playmédia rahoittaa toimintansa mainoksilla.

12. Kun Playmédian pyynnöt jakelusopimuksen tekemiseksi France Télévisionsin kanssa eivät johtaneet mihinkään, Playmédia nosti kanteen France Télévisionsia vastaan tällaisen sopimuksen tekemiseksi ja vetosi siihen, että France Télévisionsilla on viestinnän vapaudesta annetun lain 34-2 §:ssä tarkoitetun siirtovelvollisuuden nojalla velvollisuus sallia se, että Playmédia välittää sen kanavia. France Télévisions esitti Playmédiaa vastaan vastavaatimuksia, jotka perustuivat sen immateriaalioikeuksien loukkaamiseen.

13. Hävittyään asian sekä ensimmäisen että toisen asteen tuomioistuimessa omien vaatimustensa ja France Télévisionsin vaatimusten osalta Playmédia teki kassaatiovalituksen. Cour de cassation (ylin yleinen tuomioistuin, Ranska) päätti 5.7.2017 annetulla päätöksellään lykätä valitusasian käsittelyä ja odottaa unionin tuomioistuimen ratkaisua nyt käsiteltävässä asiassa.

7 Sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa.

14. Samaan aikaan, kun edellä käsitellyt tuomioistuinmenettelyt olivat vireillä, Playmédia aloitti riidanratkaisumenettelyn France Télévisionsin kanssa Conseil supérieur de l'audiovisuelissa (CSA) (audiovisuaalisen viestinnän neuvosto). Sen jälkeen, kun Playmédian internetsivujen toimintatapaan oli tehty pieniä muutoksia, jotka CSA katsoi tarpeellisiksi, CSA määräsi 27.5.2015 tekemällään päätöksellä, että France Télévisions ei saa estää palvelujensa välittämistä kyseisellä internetsivulla. France Télévisions riitautti tämän päätöksen kumoamiskanteella, jonka se nosti Conseil d'État'ssa (ylin hallintotuomioistuin, Ranska).

15. Tässä tilanteessa Conseil d'État päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko yritystä, joka tarjoaa mahdollisuutta katsella televisio-ohjelmia suoratoistona ja suorana lähetyksenä internetissä, pidettävä pelkästään tällä perusteella direktiivin [2002/22] 31 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna yrityksenä, joka tarjoaa radio- ja televisiolähetysten yleisölle lähettämiseen tarkoitettuja sähköisiä viestintäverkkoja?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, voiko jäsenvaltio direktiiviä [2002/22] tai muita Euroopan unionin oikeussääntöjä rikkomatta säätää, että radio- ja televisiopalvelujen välittämistä koskeva siirtovelvollisuus koskee sekä sähköisiä viestintäverkkoja tarjoavia yrityksiä että yrityksiä, jotka olematta tällaisia yrityksiä tarjoavat mahdollisuutta katsella televisio-ohjelmia suoratoistona ja suorana lähetyksenä internetissä?

3) Jos toiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, voivatko jäsenvaltiot olla asettamatta palvelujen jakelijoille, jotka eivät tarjoa sähköisiä viestintäverkkoja, kaikkia siirtovelvollisuudelle direktiivin [2002/22] 31 artiklan 1 kohdassa asetettuja edellytyksiä, vaikka verkko-operaattorien on direktiivin mukaan täytettävä nämä edellytykset?

4) Voiko jäsenvaltio, joka on asettanut tiettyjä radio- tai televisiopalveluja koskevan siirtovelvollisuuden tietyille verkoille, direktiiviä [2002/22] rikkomatta säätää, että kyseisten palvelujen tarjoajilla on velvollisuus suostua palvelujensa lähettämiseen kyseisissä verkoissa, mukaan lukien internetsivustolla silloinkin, kun ne itsekin lähettävät ohjelmiaan internetissä?

5) Onko direktiivin [2002/22] 31 artiklan 1 kohdassa säädettyä edellytystä, jonka mukaan merkittävän määrän siirtovelvollisuuden alaisten verkkojen loppukäyttäjiä on käytettävä niitä pääasiallisena keinonaan vastaanottaa radio- ja televisiolähetyksiä, arvioitava silloin, kun kyse on ohjelmien lähettämisestä internetissä, kaikkien internetissä suoratoistona ja suorana lähetyksenä lähetettäviä televisio-ohjelmia katselevien käyttäjien vai pelkästään siirtovelvollisuuden alaisen sivuston käyttäjien kannalta?”

16. Ennakkoratkaisupyyntö saapui unionin tuomioistuimeen 23.5.2017. France Télévisions, Playmédia ja Ranskan, Liettuan ja Puolan hallitukset sekä Euroopan komissio esittivät kirjallisia huomautuksia. France Télévisions, Playmédia, Ranskan hallitus ja komissio osallistuivat 30.5.2018 pidettyyn istuntoon.

Asian tarkastelu

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

17. Ensimmäisellä ennakkoratkaisukysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee unionin tuomioistuimelta, onko yritystä, joka tarjoaa mahdollisuutta katsella televisio-ohjelmia suoratoistona ja suorana lähetyksenä internetissä, pidettävä direktiivin 2002/22 31 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuna yrityksenä, joka tarjoaa radio- ja televisiokanavien yleisölle lähettämiseen tarkoitettua sähköistä viestintäverkkoa.

18. Kuten kaikki nyt käsiteltävässä asiassa huomautuksia esittäneet osapuolet Playmédiaa lukuun ottamatta, myös minä olen sitä mieltä, että vastauksen tähän kysymykseen on oltava ei.

19. Sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisen sääntelyjärjestelmän muodostavat direktiivit, joihin direktiivi 2002/22 kuuluu, perustuvat hyvin selvään erotteluun yhtäältä näiden verkkojen infrastruktuurin tarjoamisen ja toisaalta näissä verkoissa tapahtuvan sisällön tarjoamisen tai näiden verkkojen avulla tapahtuvan muiden palvelujen tarjoamisen välillä. Tämä erottelu ilmenee selvästi useista kyseisten direktiivien eri säännöksistä.

20. Siten direktiivin 2002/21 johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa todetaan, että ”on välttämätöntä, että siirron sääntely erotetaan sisällön sääntelystä. Tästä syystä [sähköisten viestintäverkkojen yhteinen sääntely]järjestelmä ei koske sähköisissä viestintäverkoissa sähköisten viestintäpalvelujen avulla tarjottujen palvelujen sisältöä”. Tämä erottelu ilmenee myöhemmin direktiivin 2002/21 1 artiklan 3 kohdasta, jossa säädetään, että direktiivillä ja erityisdirektiiveillä ei rajoiteta toimenpiteitä, joilla pyritään yleisen edun mukaisiin, erityisesti sisällön sääntelyyn ja audiovisuaalialan politiikkaan liittyviin tavoitteisiin. Lisäksi direktiivin 2002/21 2 artiklan c alakohdassa oleva yhteisen sääntelyjärjestelmän soveltamisalaan kuuluvien sähköisten viestintäpalvelujen määritelmä jättää nimenomaisesti ulkopuolelleen ”sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen avulla siirretyt sisältöpalvelut tai sisältöä toimituksellisessa valvonnassaan pitävät palvelut”. Tietoyhteiskunnan palvelujen [8] osalta tämä määritelmä ei käsitä palveluja, ”jotka eivät muodostu kokonaan tai pääosin signaalien siirtämisestä sähköisissä viestintäverkoissa”.

21. Sisällön tarjoamisesta muodostuvat palvelut suljetaan vastaavasti pois siirtovelvollisuuden osalta direktiivissä 2002/22. Siten direktiivin johdanto-osan 45 perustelukappaleessa todetaan nimenomaisesti, että ”sisältötarjontapalvelut, kuten ääni- tai televisiolähetyspalvelupaketin tarjoaminen myyntiin, eivät kuulu sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisen sääntelyjärjestelmän soveltamisalaan. Yleispalveluvelvollisuuksien ei pitäisi koskea tällaisten palvelujen tarjoajia kyseisten toimien osalta”.

22. Direktiivin 2002/22 31 artiklaa, jossa säädetään mahdollisuudesta säätää siirtovelvollisuuksista, on siten tulkittava tässä kontekstissa. Säännöksessä sallitaan tällaisten velvollisuuksien asettaminen ”sellaisia sähköisiä viestintäverkkoja tarjoaville yrityksille, joita käytetään radio- ja televisiolähetyskanavien välittämiseen yleisölle”. Direktiivin 2002/21 2 artiklan m alakohdassa olevan määritelmän mukaan sähköisen viestintäverkon tarjoaminen on kuitenkin ”tällaisen verkon luomista, ylläpitoa, valvontaa tai saataville asettamista”.

23. On selvää, ettei yritys, joka tarjoaa internetissä televisio-ohjelmien katselumahdollisuutta, tarjoa sähköistä viestintäverkkoa vaan sisältöä, joka välitetään käyttäjille tällaisen verkon avulla (joka on tässä tapauksessa internet). Näin ollen tällainen yritys ei ole tällaisen verkon tarjoaja vaan käyttäjä. On ilmeistä, että sen tarjoama palvelu on tietoyhteiskunnan palvelu, mutta se ei muodostu kokonaan eikä pääosin signaalien siirtämisestä, koska tästä huolehtivat internetyhteydentarjoajat. Näiden kahden toiminnon sekoittaminen keskenään olisi vastoin direktiivin 2000/31 [9] 12 artiklassa edellytettyä yhteydentarjoajien neutraalia asemaa siirrettyjen sisältöjen kannalta.

24. Playmédia on siis väärässä, kun se väittää tarjoavansa direktiivin 2002/21 2 artiklan m alakohdassa tarkoitettua sähköistä viestintäverkkoa ja kuuluvansa tällä perusteella direktiivin 2002/22 31 artiklassa tarkoitetun siirtovelvollisuuden piiriin. Tässä säännöksessä tarkoitettu tarjoaminen merkitsee sitä, että pidetään yllä verkon toimintaa korvausta vastaan, mikä edellyttää tietynasteista verkon toiminnan hallintaa. Käyttäjä, joka pelkästään tarjoaa tiettyä sisältöä käytettäväksi kyseisen verkon avulla, ei hallitse verkkoa näin eikä sitä siten voida pitää verkon tarjoajana. Toisin kuin Playmédia väittää

8 Direktiivissä 2015/1535 tarkoitetussa merkityksessä.

9 Tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista (”Direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä”) 8.6.2000 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/31/EY (EYVL 2000, L 178, s. 1).

huomautuksissaan, verkon käyttäminen taloudellisen toiminnan tarpeisiin ei ole riittävä peruste katsoa, että tällöin tarjotaan tai tuotetaan verkkoa. Playmédian toiminta ei myöskään muodostu signaalien siirtämisestä verkossa (internetissä) vaan niiden tuottamisesta. Näitä signaaleja siirtävät verkonhaltijat ja verkkoyhteydentarjoajat, jotka siten tarjoavat direktiivin 2002/21 2 artiklan c alakohdassa tarkoitetun sähköisen viestintäpalvelun niin Playmédialle kuin sen tilaajillekin.

25. Ehdotan siis, että ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan, että direktiivin 2002/22 31 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa on tulkittava siten, että yritystä, joka tarjoaa mahdollisuutta katsella televisio-ohjelmia suoratoistona ja suorana lähetyksenä internetissä, ei ole pidettävä kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna yrityksenä, joka tarjoaa radio- ja televisiokanavien yleisölle lähettämiseen tarkoitettua sähköistä viestintäverkkoa.

Toinen ja neljäs ennakkoratkaisukysymys

Alustavia huomautuksia

26. Toisella ennakkoratkaisukysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee unionin tuomioistuimelta keskeisesti, onko direktiivi 2002/22 tai jokin muu unionin oikeussääntö esteenä sille, että jäsenvaltio asettaa direktiivin 31 artiklassa säädetyn kaltaisen siirtovelvollisuuden sellaisille yrityksille, jotka eivät kuulu kyseisen säännöksen soveltamisalaan mutta jotka tarjoavat mahdollisuutta katsella televisio-ohjelmia suoratoistona ja suorana lähetyksenä internetissä.

27. On riidatonta, että viestinnän vapaudesta annetun lain 34-2 §:ssä säädetyn siirtovelvollisuuden soveltamisala on laajempi kuin direktiivin 2002/22 31 artiklan soveltamisala eikä se koske pelkästään verkon tarjoajia vaan myös yrityksiä, jotka tarjoavat televisiokanavien katselumahdollisuutta näissä verkoissa. Vastoin Ranskan hallituksen erityisesti istunnon aikana esittämiä vastaväitteitä ymmärrän tämän kysymyksen kuitenkin niin, ettei sen tarkoituksena ole selvittää, onko tämä velvollisuus laillinen unionin oikeuden kannalta yleensä, vaan pelkästään siltä osin kuin sitä mahdollisesti sovelletaan yrityksiin, jotka tarjoavat televisio-ohjelmien katselumahdollisuutta internetissä tilanteessa, jossa samat ohjelmat ovat jo internetissä vapaasti saatavilla kyseisten televisio-organisaatioiden välittäminä.

28. Tällaiseen siirtovelvollisuuteen liittyy välttämättä se, että kyseisillä televisio-organisaatioilla on velvollisuus sallia se, että yritykset, joita siirtovelvollisuus koskee, välittävät niiden ohjelmia. On lisäksi mielenkiintoista huomata, että nykyään erityisesti internetissä tämä televisio-organisaatioilla oleva velvollisuus (must offer) on usein isommassa roolissa kuin itse siirtovelvollisuus (must carry). Internetin osaltahan pääasiallinen peruste siirtovelvollisuuden säätämiselle, joka liittyi alun perin verkkojen rajalliseen lähetyskapasiteettiin, ei päde. Päinvastoin, internetin kilpailullisessa ympäristössä yritykset etsivät kiinnostavaa sisältöä, joka on omiaan tuottamaan liikennettä niiden sivuille ja vahvistamaan siten niiden mainostuloja. Siten niiden kannalta on erittäin hyvä, jos niihin sovelletaan siirtovelvollisuutta, tai pikemminkin, kuten asian on ilmaissut Playmédia huomautuksissaan, jos ne voivat hyötyä siitä, kuten ne hyötyvät must offer -velvollisuudesta, joka rasittaa televisio-organisaatioita.

29. Tästä syystä katson, että toista ennakkoratkaisukysymystä on tarkasteltava yhdessä neljännen ennakkoratkaisukysymyksen kanssa sekä must carry että must offer -velvollisuuksien yhteensoveltuvuuden tutkimiseksi. Siten käsiteltävä kysymys koskee sitä, onko direktiivi 2002/22 tai jokin muu unionin oikeussääntö esteenä sille, että jäsenvaltio asettaa siirtovelvollisuuden yrityksille, jotka eivät kuulu direktiivin 31 artiklan soveltamisalaan ja jotka tarjoavat mahdollisuutta katsella televisio-ohjelmia suoratoistona ja suorana lähetyksenä internetissä, kun tähän velvollisuuteen liittyy vastaava kyseisiä televisio-organisaatioita rasittava velvollisuus sallia tämä jakelu.

30. Minun on heti aluksi huomautettava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole yksilöinyt niitä unionin oikeuden säännöksiä, lukuun ottamatta itse direktiiviä 2002/22, jotka voisivat mahdollisesti olla esteenä tällaiselle velvollisuudelle. Vaikka tietyt huomautuksia esittäneet osapuolet, erityisesti komissio, ovat lyhyesti käsitelleet eräitä potentiaalisia juridisia ongelmia, kysymyksestä ei ole keskusteltu syvällisesti pääasian eikä nyt käsiteltävänä olevan asian yhteydessä. Joitain merkkejä siirtovelvollisuuden yhteensoveltuvuudesta voidaan kuitenkin löytää palvelujen tarjoamisen vapautta koskevasta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä. Lisäksi tekijänoikeutta koskeva ongelma on pääasian asianosaisten antaman selvityksen mukaan erillisen kansallisen oikeudenkäynnin kohteena, ja unionin tuomioistuin esitti tästä nimenomaisen kysymyksen istunnossa. Käsittelen siis kumpaakin aihetta, koska ne vaikuttavat todellakin aiheuttavan tiettyjä ongelmia.

Direktiivi 2002/22

31. Kuten jo mainitsin ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelun yhteydessä, sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisessä sääntelyjärjestelmässä tehdään selvä erottelu yhtäältä infrastruktuurin ja toisaalta sisällön tarjoamisen välillä. Tämä sääntelyjärjestelmä koskee pelkästään infrastruktuurin tarjoamista, ja sisällöt on jätetty täysin sen soveltamisalan ulkopuolelle. Yhteiseen sääntelyjärjestelmään kuuluvat säännökset eivät siten ole esteenä sisältöä koskeville säännöksille riippumatta siitä, säädetäänkö niistä unionin tasolla vai kansallisella tasolla. Tämä ilmenee erittäin selvästi direktiivin 2002/21 1 artiklan 3 kohdasta. Tämä periaate vahvistetaan myös nimenomaisemmin siirtovelvollisuutta koskevien säännösten osalta direktiivin 2002/22 johdanto-osan 45 perustelukappaleen viimeisessä virkkeessä.

32. Näin ollen direktiivin 2002/22 säännökset eivät ole esteenä siirtovelvollisuudelle, jonka jäsenvaltiot voivat säätää yrityksille, jotka eivät kuulu kyseisen direktiivin 31 artiklan soveltamisalaan, sellaisenaan.

Palvelujen tarjoamisen vapaus

33. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että tämän tyyppiset siirtovelvollisuudet, riippumatta siitä, kuuluvatko ne direktiivin 2002/22 soveltamisalaan vai eivät, ovat aina SEUT 56 artiklassa tarkoitetun palvelujen tarjoamisen vapauden rajoituksia.[10] Näin on, vaikka kyseinen velvollisuus asetettaisiinkin vain kansallisille yrityksille, koska sillä määritetään välittömästi palvelujen jäsenvaltion markkinoille pääsyn edellytykset.[11] Siirtovelvollisuus koskeekin yleensä kansallisia televisiokanavia, koska ne toteuttavat niitä kulttuuripoliittisia tavoitteita, joihin siirtovelvollisuus perustuu. Siten ulkomaiset televisio-organisaatiot ovat huonommassa asemassa, koska kun niihin ei sovelleta kyseistä velvollisuutta, niiden on neuvoteltava pääsynsä jakeluverkkoihin markkinaehtoisesti.

34. Tällaista rajoitusta voidaan perustella esimerkiksi yleiseen etuun liittyvällä pakottavalla syyllä, joka liittyy kulttuuripolitiikkaan.[12] Jotta siirtovelvollisuus olisi oikeutettu, on sen kuitenkin täytettävä tietyt edellytykset, eli sillä on pyrittävä yleiseen etuun liittyvään tavoitteeseen, kuten säilyttämään tämän saman jäsenvaltion kulttuuripolitiikan yhteydessä television ohjelmatarjonnan moniarvoisuus sen alueella, ja se ei saa olla suhteeton tähän tavoitteeseen nähden, mikä edellyttää sitä, että sen yksityiskohtaisten soveltamissääntöjen on perustuttava avoimeen menettelyyn, joka perustuu objektiivisiin ja syrjimättömiin perusteisiin, jotka ovat etukäteen tiedossa.[13]

10 Tuomio 13.12.2007, United Pan-Europe Communications Belgium ym. (C-250/06, EU:C:2007:783, 38 kohta).

11 Tuomio 13.12.2007, United Pan-Europe Communications Belgium ym. (C-250/06, EU:C:2007:783, 32–36 kohta).

12 Tuomio 13.12.2007, United Pan-Europe Communications Belgium ym. (C-250/06, EU:C:2007:783, 41 ja 42 kohta).

13 Tuomio 13.12.2007, United Pan-Europe Communications Belgium ym. (C-250/06, EU:C:2007:783, tuomiolauselma).

35. On kansallisten tuomioistuinten tehtävä varmistua näiden edellytysten täyttymisestä. Pääasian kaltaisissa olosuhteissa, joissa televisio-organisaatio itse pitää ohjelmiaan vapaasti katsottavina internetissä, kun taas mahdollisesti siirtovelvollisuuden alainen yritys välittää ohjelmat kyseisen televisio-organisaation sivuille ohjautuvan internetlinkin välityksellä, voidaan kuitenkin perustellusti kysyä, liittyykö tähän siirtovelvollisuuteen enää yleistä etua. Eikö esimerkiksi olisi riittävää, että kyseiselle televisio-organisaatiolle, joka on julkinen yritys, asetetaan velvollisuus lähettää ohjelmiaan internetissä vapaasti katsottavina, minkä se tekee muutenkin?

36. Alkuperäisen tarkoituksensa mukaisesti siirtovelvollisuus koski tietyn tekniikan (lähtökohtaisesti maanpäällisen tekniikan) avulla lähetettyjen televisio-ohjelmien edelleen lähettämistä eri tekniikan (kaapeli- tai satelliittitekniikan) avulla. Velvollisuus oli perusteltu, koska kaapeli- tai satelliittitelevision katsojilla ei välttämättä ollut teknisiä välineitä maanpäällisen lähetyksen vastaanottamiseksi tai he saattoivat asua tämän lähetyksen näkyvyysalueen ulkopuolella. Lisäksi televisiolaitteet eivät aina antaneet mahdollisuutta käyttää useaa eri vastaanottotapaa yhtäaikaisesti: kaapelin käyttö sulki maanpäällisen lähetyksen vastaanottamisen pois. Siirtovelvollisuudella varmistuttiin siis siitä, että katsojat voivat katsella tiettyjä televisiokanavia riippumatta siitä, minkä teknisen vastaanottovälineen he olivat valinneet.

37. Näillä perusteilla ei enää ole merkitystä tilanteessa, jossa sekä alkuperäinen lähettäminen että mahdollisesti siirtovelvollisuuden alainen lähettäminen toteutetaan teknisesti samoin eli internetin avulla. Katsoja, jolla on käytettävissään internetyhteys, voi yhtä hyvin käyttää Playmédian sivua kuin France Télévisionsinkin sivua. Se, että Playmédia lähettää edelleen France Télévisionsin ohjelmia ei siten ole näiden ohjelmien katselumahdollisuuden edellytys niille katsojille, jotka katsovat televisiota internetissä.

38. Kuten Ranskan hallitus esittää, internetin käyttäjän kannalta voi olla käytännöllisempää voida katsoa useiden eri televisio-organisaatioiden ohjelmia samalla internetsivulla sen sijaan, että hänen on navigoitava näiden organisaatioiden eri sivujen välillä. Voidaan kuitenkin perustellusti kysyä, voidaanko tällaisella käytännöllisyyteen perustuvalla argumentilla perustella niitä rajoitteita, joita aiheutuu sekä yrityksille, joita siirtovelvollisuus koskee (esimerkiksi rajoitteita, jotka liittyvät tarpeeseen hankkia tekijänoikeuksien haltijoiden suostumus), että televisio-organisaatioille niiden must offer -velvollisuudesta. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on otettava tämä seikka huomioon, kun se arvioi sen oikeasuhteisuutta, että siirtovelvollisuus on mahdollisesti asetettu yrityksille, jotka tarjoavat televisio-ohjelmien välittämistä internetissä.

39. Lopuksi muistutan Ranskan hallituksen huomautuksissaan esittämästä tulkinnasta, jonka mukaan Ranskan oikeudessa säädettyä siirtovelvollisuutta ei sovelleta Playmédian kaltaisiin yrityksiin. Tämä tulkinta on nimittäin päinvastainen kuin CSA:n, joka on Ranskan audiovisuaalisen alan sääntelyviranomainen. Lisäksi on huomattava, että vaikka unionin tuomioistuimella ei tietenkään ole toimivaltaa tulkita jäsenvaltioiden sisäistä oikeutta, minun on huomautettava, että viestinnän vapaudesta annetun lain 34-2 §:ssä vaikutetaan edellyttävän, että maanpäällisesti lähetetyt ohjelmat lähetetään edelleen, kun taas Playmédia tarjoaa vain linkkiä France Télévisionsin internetsivustolle.

40. Tällaisten velvollisuuksien asettamista koskevien sääntöjen, perustuivat ne sitten direktiivin 2002/22 31 artiklaan tai ilmenivät ne sitten unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, tarkoituksena on varmastikin ensisijaisesti suojella yrityksiä, joille on asetettu näitä velvollisuuksia, suhteettomilta kustannuksilta. Internetin kontekstissa, jota on kuvailtu 28 kohdassa edellä, näiden sääntöjen on kuitenkin turvattava myös asianosaisten televisio-organisaatioiden oikeusvarmuus. Unionin tuomioistuimen edellä siteeratun oikeuskäytännön mukaan siirtovelvollisuuden soveltamisen onkin perustuttava avoimeen menettelyyn, joka perustuu objektiivisiin ja syrjimättömiin perusteisiin, jotka ovat etukäteen tiedossa. Siirtovelvollisuutta ei siten mielestäni voida asettaa, tai toisin sanoen myöntää, yksittäistapauksessa toteutetulla toimella sellaisen yrityksen hakemuksesta, joka haluaa saada käyttöönsä kiinnostavaa sisältöä, ellei ole varmaa, että tähän yritykseen sovelletaan sitä kansallisen lain säännöstä, jolla siirtovelvollisuus on perustettu.

Tekijänoikeus

41. Televisio-organisaatioiden lähetyksiä suojataan tietyillä tekijänoikeuden lähioikeuksilla.[14] Lisäksi nämä lähetykset voivat olla tai niihin voi sisältyä itsessään tekijänoikeudella tai muilla sen lähioikeuksilla[15] suojattuja teoksia. Tavallisesti televisio-organisaatiot hankkivat näiden oikeuksien haltijoiden suostumuksen näiden teosten käyttämiseksi niiden lähetystoiminnassa. Muuten näitä teoksia suojataan edelleenkin tekijänoikeudella.

42. Kuten Playmédia esittää, tekijänoikeuksia koskeva problematiikka ilmenee siirtovelvollisuuden yhteydessä riippumatta siitä, onko kyse ”perinteisiä” verkon tarjoajia rasittavasta velvollisuudesta vai velvollisuudesta, joka on asetettu yrityksille, jotka lähettävät televisio-ohjelmia internetissä. Edellä tämän ratkaisuehdotuksen 28 kohdassa käsitellyt muutokset, jotka koskevat yhtäältä must carry -velvollisuuden ja toisaalta must offer -velvollisuuden välistä suhdetta, ovat kuitenkin muuttaneet tilannetta myös tekijänoikeuksien alalla. Nimittäin silloin, kun siirtovelvollisuus toimi selvästi asianosaisten televisio-organisaatioiden eduksi lisäämällä niiden lähetysten näkyvyyttä, nämä televisio-organisaatiot olivat tekijänoikeuksien haltijoina taipuvaisia antamaan suostumuksensa palveluntarjoajille, joita tämä velvollisuus koski. Tekijänoikeudet, joita kunnioitettiin, eivät aiheuttaneet suurempia ongelmia siirtovelvollisuuden yhteydessä. Tilanne on toinen silloin, kun tämä velvollisuus näyttää hyödyttävän ennemminkin niitä yrityksiä, joihin sitä sovelletaan. Televisio-organisaatiot saattavat vastustaa sitä, että niiden ohjelmia toistavat sisällöntarjoajat, jotka ne saattavat nähdä kilpailijoinaan esimerkiksi mainosmarkkinoilla. Tekijänoikeuksista voi siten muodostua este siirtovelvollisuuden täyttämiselle. Tämä ongelma on otettava huomioon, kun kyseinen velvollisuus asetetaan tai pannaan täytäntöön.

43. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee selvästi, että televisio-ohjelmien edelleen lähettäminen internetissä suorana lähetyksenä tai suoratoistona on näiden ohjelmien sisältämien teosten direktiivin 2001/29 3 artiklassa tarkoitettua yleisölle välittämistä.[16] Näin on myös silloin, kun puhutaan sellaisten televisiokanavien edelleen lähettämisestä, joita koskevat julkisen palvelun velvoitteet.[17] Sellainen kansallinen säännöstö, jolla poistettaisiin näiden kanavien lähetyksiin sisältyviltä teoksilta tekijänoikeussuoja, olisi siten ristiriidassa kyseisen unionin oikeuden säännöksen kanssa.[18]

44. Edellä esitetystä seuraa, että televisio-ohjelmien edelleen lähettäminen internetissä sellaisen yrityksen toimesta, joka ei ole alkuperäinen televisio-organisaatio, on lähtökohtaisesti direktiivin 2001/29 3 artiklassa tarkoitettua yleisölle välittämistä. Kansallisessa lainsäädännössä ei siten voida asettaa tällaista edelleen lähettämistä harjoittaville yrityksille siirtovelvollisuutta, johon liittyy asianosaisten televisio-organisaatioiden velvollisuus sallia tämä välittäminen, edellyttämättä, että nämä yritykset hankkivat etukäteen tekijänoikeuksien haltijoiden suostumuksen.

45. Toisin kuin Playmédia väittää huomautuksissaan, siirtovelvollisuus ei ole televisiolähetyksiä ja niihin sisältyviä teoksia suojeleviin tekijänoikeuksiin ja lähioikeuksiin nähden ensisijainen. Tällainen ensisijaisuus ei ilmene mistään tekijänoikeuksia koskevasta unionin oikeuden säännöksestä. Vaikka yrityksille voidaan asettaa siirtovelvollisuus, tämä ei vapauta niitä muista laissa säädetyistä televisio-ohjelmien lähettämistoimintaa koskevista velvollisuuksista, joihin kuuluu myös velvollisuus hankkia kyseisten tekijänoikeuksien haltijoiden suostumus.

14 Direktiivin 2001/29 3 artiklan 2 kohdan d alakohta.

15 Esimerkiksi direktiivin 2001/29 3 artiklassa tarkoitettu oikeus välittää yleisölle [teoksia].

16 Tuomio 7.3.2013, ITV Broadcasting ym. (C-607/11, EU:C:2013:147, tuomiolauselman 1 kohta).

17 Tuomio 1.3.2017, ITV Broadcasting ym. (C-275/15, EU:C:2017:144, tuomiolauselma).

18 Tuomio 1.3.2017, ITV Broadcasting ym. (C-275/15, EU:C:2017:144, tuomiolauselma).

46. Näin on sitä suuremmalla syyllä pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa siirtovelvollisuus ei koskisi pelkästään direktiivin 2002/22 31 artiklan soveltamisalaan kuuluvia verkonhaltijoita vaan myös sisällöntarjoajia, jotka eivät kuulu säännöksen soveltamisalaan. On nimittäin niin, että toisin kuin verkkoja tarjoavat yritykset, jotka vain siirtävät signaaleja neutraalisti lähetetyn sisällön kannalta, sisällöntarjoajat hyödyntävät taloudellisesti näihin sisältöihin sisältyviä teoksia, mikä kuuluu välittömästi niiden yksinoikeuksien alaan, jotka kuuluvat tekijänoikeuksien haltijoille. Siirtovelvollisuutta ei siten voida asettaa tällaisille yrityksille kunnioittamatta näitä yksinoikeuksia.

47. On totta, että unionin tuomioistuin vaikuttaa hieman lieventäneen tämän ratkaisuehdotuksen 43 kohdassa siteerattua kantaa asiassa AKM [19] annetulla tuomiolla. Kyseisessä tuomiossa unionin tuomioistuin näet katsoi, että kansallisen yleisradio-organisaation yleisradiolähetysten välittämistä samanaikaisesti, kokonaisuudessaan ja muuttamattomana kaapelin välityksellä kotimaassa, eli eri tekniikkaa käyttäen kuin alkuperäinen välittäminen yleisradiolähetyksenä, ei ole pidettävä direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna yleisölle välittämisenä, koska yleisöä, jolle tämä lähetys lähetetään, ei voida pitää uutena yleisönä. [20] Minusta näyttää kuitenkin siltä, että tämä ratkaisu perustuu siihen kansallisen tuomioistuimen varmistettavaksi jätettyyn edellytykseen, että tekijänoikeuksien haltijat olivat ottaneet kyseisen edelleen lähettämisen huomioon sen suostumuksen yhteydessä, jonka he olivat antaneet alkuperäisen lähetyksen osalta. [21]

48. Tuomio AKM ei ole aivan selvä tältä osin. Muunlainen tulkinta merkitsisi kuitenkin sen säännön selvää muuttamista, joka ilmenee tuomiosta ITV Broadcasting ym. [22] ja jonka mukaan silloin, kun on käytetty eri tekniikkaa, uuden yleisön olemassaololla ei ole merkitystä. Mikään tuomiossa AKM ei kuitenkaan viittaa siihen, että unionin tuomioistuin olisi halunnut tehdä tällaisen muutoksen. [23]

49. Pääasiassa ei vaikuta siltä, että tekijänoikeuksien haltijat olisivat ottaneet huomioon France Télévisionsin ohjelmien edelleen välittämisen Playmédian toimesta, koska Cour de cassationissa on vireillä tätä aihetta koskeva oikeudenkäynti. Joka tapauksessa tällaisen huomioon ottamisen ei voida olettaa tapahtuneen sellaisen siirtovelvollisuuden nimissä, joka on kattavampi kuin direktiivin 2002/22 31 artiklassa säädetty siirtovelvollisuus. Näin on ennen kaikkea siksi, että esillä olevassa asiassa esitettyjen huomautusten perusteella Ranskan kansallisen lainsäädännön kannalta ei ole varmaa, että tämä velvollisuus koskee Playmédian kaltaisia yrityksiä. Ranskan hallituksen mukaan velvollisuus ei koske tällaisia yrityksiä, mikä on ristiriidassa pääasiassa riidanalaisen päätöksen kanssa. Lisäksi tämä päätös on tehty vain Playmédian hakemuksesta, kun se oli kiinnostunut mahdollisuudesta ottaa palvelupakettiinsa France Télévisionsin ohjelmat. Tekijänoikeuksien haltijoiden on kuitenkin hyvin vaikea ennakoida, mitkä internetissä toimivat yritykset voivat olla kiinnostuneita sellaisten lähetysten edelleen lähettämisestä, joissa on heidän teoksiaan.

50. Se, että myös France Télévisions lähettää edelleen ohjelmiaan suorana lähetyksenä omalla internetsivullaan, ei vaikuta mitenkään tähän huomioon. On nimittäin niin, että koska Playmédian toteuttama edelleen lähettäminen internetissä on itsenäistä France Télévisionsin edelleen lähettämisestä, se on katsottava tehdyksi eri tekniikka käyttäen ja näin ollen sitä on tarkasteltava tekijänoikeuden kannalta erillisenä lähettämisenä.

19 Tuomio 16.3.2017 (C-138/16, EU:C:2017:218).

20 Tuomio 16.3.2017, AKM (C-138/16, EU:C:2017:218, 18, 26, 29 ja 30 kohta).

21 Ks. tuomio 16.3.2017, AKM (C-138/16, EU:C:2017:218, 28 ja 29 kohta sekä tuomiolauselman ensimmäinen kohta).

22 Tuomio 7.3.2013 (C-607/11, EU:C:2013:147).

23 Tämä sääntö on lisäksi vahvistettu myös 16.3.2017 annetun tuomion AKM (C-138/16, EU:C:2017:218) antamisen jälkeen: ks. tuomio 29.11.2017, VCAST (C-265/16, EU:C:2017:913, 48–50 kohta).

51. Tähän tulkintaan ei vaikuta Playmédian ilmoitus, jonka mukaan vuodesta 2014 alkaen se ei lähetä edelleen France Télévisionsin ohjelmia tallentamalla näiden ohjelmien maanpäälliset lähetykset vaan sellaisen linkin avulla, joka ohjautuu France Télévisionsin ohjelmiin, joita tämä lähettää edelleen internetsivuillaan. Playmédian mukaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee kuitenkin, että tällaisten linkkien luominen ei ole direktiivin 2001/29 3 artiklassa tarkoitettua yleisölle välittämistä eikä se siis edellytä tekijänoikeuksien haltijoiden suostumusta.

52. Ennakkoratkaisua ei kuitenkaan ole pyydetty tästä kysymyksestä. Nyt käsiteltävässä asiassa esitetyt ennakkoratkaisukysymykset eivät koske Playmédian toimintaa erikseen tarkasteltuna vaan jäsenvaltioiden mahdollisuutta säätää siirtovelvollisuus, joka koskee internetsivustojen haltijoita. Minusta ei kuitenkaan vaikuta siltä, että tällainen velvollisuus voisi perustua internetissä edelleen lähetettyihin ohjelmiin johtaviin linkkeihin, jo siksikään, että alkuperäiset televisio-organisaatiot eivät välttämättä lähetä edelleen kaikkia niitä ohjelmia, joita siirtovelvollisuus koskee, internetissä siten, että niitä voidaan vapaasti katsoa. Lisäksi kaikki internetlinkit ovat luonnostaan riippuvaisia lähteestään. On riittävää, että televisio-organisaatio lopettaa ohjelmiensa edelleen lähettämisen internetissä tai rajoittaa pääsyä niihin, jotta siirtovelvollisuuden alainen yritys ei voikaan täyttää tätä velvollisuutta. Internetlinkkeihin perustuva siirtovelvollisuus ei siten olisi oikeudellisesti kestävä.

Ehdotus vastaukseksi

53. Ehdotan siis, että toiseen ja neljänteen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan, että direktiiviä 2002/22 on tulkittava siten, että se ei ole esteenä sille, että jäsenvaltio asettaa yrityksille, jotka tarjoavat mahdollisuutta katsella televisio-ohjelmia suoratoistona ja suorana lähetyksenä internetissä, tiettyjä televisio-ohjelmia koskevan siirtovelvollisuuden. Tällaisella siirtovelvollisuudella on kuitenkin pyrittävä yleiseen etuun liittyvään tavoitteeseen, kuten säilyttämään tämän saman jäsenvaltion kulttuuripolitiikan yhteydessä television ohjelmatarjonnan moniarvoisuus sen alueella, ja se ei saa olla suhteeton tähän tavoitteeseen nähden, mikä edellyttää sitä, että sen yksityiskohtaisten soveltamissääntöjen on perustuttava avoimeen menettelyyn, joka perustuu objektiivisiin ja syrjimättömiin perusteisiin, jotka ovat etukäteen tiedossa. On kansallisten tuomioistuinten tehtävä varmistua näiden edellytysten täyttymisestä. Lisäksi näiden yritysten on hankittava etukäteen tekijänoikeuksien tai tekijänoikeuden lähioikeuksien, joilla suojellaan kyseisiin ohjelmiin sisältyviä kohteita, haltijoiden suostumus.

Kolmas ennakkoratkaisukysymys

54. Kolmannella ennakkoratkaisukysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee unionin tuomioistuimelta, onko jäsenvaltion, joka säätää direktiivin 2002/22 31 artiklan soveltamisalan ulkopuolisesta siirtovelvollisuudesta, noudatettava niitä edellytyksiä, joita tämän artiklan nojalla säädetyn siirtovelvollisuuden on vastattava.

55. Direktiivin 2002/22 31 artikla on olennainen osa sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteistä sääntelyjärjestelmää. Sen tavoitteena on suojella näitä verkkoja tai palveluja tarjoavia yrityksiä suhteettomilta siirtovelvollisuuksilta, jotka haittaavat niiden toimintaa tai kannattavuutta. Siirtovelvollisuuteen, joka on mahdollisesti asetettu yrityksille, joita tämä yhteinen järjestelmä ei koske, ei sovelleta tätä sääntelyjärjestelmää.[24] Siihen ei siten voida soveltaa direktiivin 2002/22 31 artiklassa säädettyjä edellytyksiä.

24 Tämän ratkaisuehdotuksen 17–25 kohta.

56. Lisäksi, kun otetaan huomioon, että Playmédian kaltainen yritys ei ole sähköistä viestintäverkkoa tarjoava yritys vaan sisällöntarjoaja, tällaista yritystä mahdollisesti koskevaan siirtovelvollisuuteen sovellettaisiin sisältöä ja audiovisuaalialan politiikkaa koskevaa sääntelyä. Näin ollen vaatimus siitä, että kansallinen sisältöjä koskeva sääntely on direktiivin 2002/22 31 artiklassa säädettyjen edellytyksien mukainen, olisi ristiriidassa sen kanssa, että direktiivin 2002/21 1 artiklan 3 kohdassa[25] tämä ala on nimenomaisesti jätetty yhteisen sääntelyjärjestelmän soveltamisalan ulkopuolelle, vaikka kansallisella lainsäätäjällä onkin oikeus soveltaa näitä edellytyksiä oman harkintavaltansa nojalla.

57. Ehdotan siis, että kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan, että jäsenvaltion, joka säätää direktiivin 2002/22 31 artiklan soveltamisalan ulkopuolisesta siirtovelvollisuudesta, ei ole noudatettava niitä edellytyksiä, joita tämän artiklan nojalla säädetyn siirtovelvollisuuden on vastattava.

Viides ennakkoratkaisukysymys

58. Viides ennakkoratkaisukysymys koskee edellytystä, jonka mukaan merkittävän määrän siirtovelvollisuuden alaisten verkkojen loppukäyttäjiä on käytettävä niitä pääasiallisena keinonaan vastaanottaa televisiolähetyksiä. Tällaisesta edellytyksestä säädetään direktiivin 2002/22 31 artiklassa. Tällä kysymyksellä ei kuitenkaan ole merkitystä muuten kuin silloin, jos vastaus ensimmäiseen tai kolmanteen kysymykseen on, että kyseisessä artiklassa säädettyjä siirtovelvollisuuden asettamista koskevia edellytyksiä sovelletaan pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevan kaltaiseen tilanteeseen. Kun otetaan huomioon vastaukset, joita ehdotan annettavaksi näihin kahteen kysymykseen, viidenteen kysymykseen ei ole tarvetta vastata.

Ratkaisuehdotus

59. Kaiken edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Conseil d'État'n esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

1) Yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla (yleispalveludirektiivi) 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/22/EY, sellaisena kuin se on muutettuna 25.11.2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/136/EY, 31 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa on tulkittava siten, että yritystä, joka tarjoaa mahdollisuutta katsella televisio-ohjelmia suoratoistona ja suorana lähetyksenä internetissä, ei ole pidettävä kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna yrityksenä, joka tarjoaa radio- ja televisiokanavien yleisölle lähettämiseen tarkoitettua sähköistä viestintäverkkoa.

2) Direktiiviä 2002/22, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2009/136, on tulkittava siten, että se ei ole esteenä sille, että jäsenvaltio asettaa yrityksille, jotka tarjoavat mahdollisuutta katsella televisio-ohjelmia suoratoistona ja suorana lähetyksenä internetissä, tiettyjä televisio-ohjelmia koskevan siirtovelvollisuuden. Tällaisella siirtovelvollisuudella on kuitenkin pyrittävä yleiseen etuun liittyvään tavoitteeseen, kuten säilyttämään tämän saman jäsenvaltion kulttuuripolitiikan yhteydessä television ohjelmatarjonnan moniarvoisuus sen alueella, ja se ei saa olla suhteeton tähän tavoitteeseen nähden, mikä edellyttää sitä, että sen yksityiskohtaisten soveltamissääntöjen on perustuttava avoimeen menettelyyn, joka perustuu objektiivisiin ja syrjimättömiin perusteisiin, jotka ovat etukäteen tiedossa. On kansallisten tuomioistuinten tehtävä varmistua näiden edellytysten täyttymisestä. Lisäksi näiden yritysten on hankittava etukäteen tekijänoikeuksien tai tekijänoikeuden lähioikeuksien, joilla suojellaan kyseisiin ohjelmiin sisältyviä kohteita, haltijoiden suostumus.

25 Ks. vastaavasti tuomio 22.12.2008, Kabel Deutschland Vertrieb und Service (C-336/07, EU:C:2008:765, 34 kohta).

3) Jäsenvaltion, joka säätää direktiivin 2002/22 31 artiklan soveltamisalan ulkopuolisesta siirtovelvollisuudesta, ei ole noudatettava niitä edellytyksiä, joita tämän artiklan nojalla säädetyn siirtovelvollisuuden on vastattava.